

Bijlage, Richtlijn bestrijding invasieve planten

Waarom een richtlijn?

Wereldwijd zijn door menselijk handelen planten- en diersoorten geïntroduceerd in gebieden waar deze oorspronkelijk niet voorkomen.

Ook in het, sterk door de mens beïnvloedde, Nederlandse landschap komen veel van dergelijke soorten voor. Sommige van deze soorten gedragen zich invasief, waardoor ze een bedreiging voor inheemse flora zijn en voor economische schade kunnen zorgen.

Waarom (vroegtijdig) bestrijden?

Bij het aantreffen van soorten op de lijst is tijdig handelen van groot belang. Als invasieve planten ergens nog niet talrijk zijn is er op dat moment vaak nog geen probleem zichtbaar. Echter indien gewacht wordt totdat het probleem optreedt is de benodigde inspanning om er nog iets aan te doen veel groter dan bij eerder ingrijpen. Invasieve exoten nemen vaak exponentieel toe en daarmee ook de kosten van bestrijding. Belangrijk vanuit kosten oogpunt is dus vroege signalering en handelen. In latere stadia gaat het vooral nog om problemen beheersbaar houden, maar zullen kosten blijvend zijn. Gezamenlijk opereren met naburige eigenaren is van belang.

Unielijst

Per 3 augustus 2016 geldt een Europees verbod op bezit, handel, kweek, transport en import van een aantal schadelijke planten en dieren. Deze soorten staan op de zogenaamde Unielijst. Deze lijst is dynamisch. Dat wil zeggen dat er soorten aan toegevoegd en weer afgehaald kunnen worden. Zo zijn de reuzenbereklaauw (*Heracleum mantegazzianum*) en reuzenbalsemien (*Impatiens glandulifera*) er op 2 augustus jl. aan de lijst toegevoegd.

Niet elke exoot die schadelijk is in Nederland staat op de Unielijst. Het kan zijn dat er nog geen risicobeoordeling heeft plaatsgevonden. Een andere reden kan zijn dat een meerderheid van de EU-lidstaten tegen opname van de soort op de Unielijst is. Een voorbeeld hiervan is de Japanse Duizendknoop.

Prioritering

Bestrijding is kostbaar, daarom is prioritering noodzakelijk. In plaats van achter alle exoten aan te gaan richten we ons op wat echt problemen gaat geven. De Unielijst is leidend (wetgeving), maar soorten die niet in de Unielijst zijn opgenomen en wel als zeer schadelijk zijn mogen op eigen initiatief worden bestreden. Het RVB volgt hierbij het praktijkadvies van de VBNE, waarbij we het

beleid hanteren dat de plant een negatief effect heeft op de biodiversiteit en economische schade aanricht.

De prioriteitenlijst voor het RVB is als volgt:

- Reuzenberenklauw
- Reuzenbalsemien
- Japanse duizendknoop
- Amerikaanse Vogelkers
- Hemelboom
- Pontische rododendron
- Grote waternavel

Wetgeving onkruidbestrijding

Voor het bestrijden van ongewenste plantensoorten is diverse regelgeving van toepassing:

- **Europese Kaderrichtlijn Water** (2000/60/EG): Met de kaderrichtlijn water worden lidstaten verplicht te zorgen voor een goede chemische kwaliteit en goed ecologisch potentieel van het water. Bestrijdingsmiddelen in het grond- en oppervlaktewater zijn tegengesteld aan het doel van de kaderrichtlijn.
- **Europese Richtlijn Duurzaam gebruik pesticiden** (2009/128/EG): Dit is een niet vrijblijvende richtlijn, het is een verplichting. Hierin wordt omschreven dat indien het mogelijk is om onkruid te bestrijden zonder chemische middelen, dit moet worden gedaan.
- **Wet gewasbescherming en biociden** (Staatscourant 386, 17 oktober 2016 en aangepast op 9 maart 2016): De wet stelt algemene regels voor handel in en het gebruik van bestrijdingsmiddelen in Nederland. In het aangepast besluit van maart 2016 is er een verbod op alle chemische onkruidbestrijdingsmiddelen:
 - o op verharding vanaf 31 maart 2016;
 - o in groenvoorzieningen vanaf november 2017;
 - o op sport- en recreatieterreinen vanaf 2020;

De wet voorziet in enkele uitzonderingen. Zo mogen invasieve plantensoorten zoals Amerikaanse Vogelkers, Japanse Duizendknoop en Reuzenberenklauw wel chemisch bestreden worden. Hierbij moet er wel rekening mee gehouden worden dat het toegepaste bestrijdingsmiddel niet mag afspoelen naar het oppervlaktewater. Daarnaast mag op terreinen waar niet-chemische bestrijding brandgevaar oplevert onkruiden chemisch bestreden worden.

- **Arbeidsomstandighedenwet:** Hierbij gaat het om de fysieke belasting tijdens werkzaamheden. Het doel van de wet is risico's zoals onzorgvuldig werken en blootstelling, bijv. aan chemische bestrijdingsmiddelen, te beperken.

Kaderstellend beleid

- **Criteria voor duurzaam inkopen van groenvoorziening, versie 1.5 oktober 2011**

- **Milieucriteria voor het maatschappelijk verantwoord inkopen van groenvoorzieningen, versie 30 maart 2017**